

РЕШЕНИЕ

№ 136

гр. Пловдив, 18.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ в публично заседание на тринадесети октомври, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Красимир К. Коларов

Членове: Георги В. Чамбов
Емил Люб. Митев

при участието на секретаря Нели Б. Богданова
като разгледа докладваното от Красимир К. Коларов Въззивно търговско дело № 20215001000466 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Обжалвано е Решение № 260055 от 18.02.2021 г., постановено от Старозагорския окръжен съд по т. д. № 1278/2020 г., с което съдът е решил следното:

„ОСЪЖДА Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК, да заплати на Т. ЯШ. Т., ЕГН *****, действащ като баща и законен представител на Й. Т. ЯШ., ЕГН *****, обезщетение в размер на 72 000 лева за причинените неимуществени вреди на Й. Т. ЯШ., изразяващи се в претърпени болки и страдания, вследствие на причинените му телесни увреждания при настъпило ПТП на 08.09.2018 г., ведно със законната лихва от 02.10.2018 г. до окончателното плащане, като ОТХВЪРЛЯ предявения иск над сумата от 72 000 лв. до претендирания размер от 120 000 лв. и искът за законна лихва за периода от 15.09.2018 г. до 02.10.2018 г. като неоснователни.

ОСЪЖДА Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК

....., да заплати на адв. П.К. адвокатско възнаграждение за осъществената безплатна адвокатска помощ в размер на 2 829, 60 лв., съразмерно с уважената част от иска.

ОСЪЖДА Т. ЯШ. Т. с ЕГН *****, действащ като баща и законен представител на Й. Т. ЯШ. ЕГН *****, да заплати на Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК, направените по делото разноси в размер на 400, 40 лв., съразмерно с отхвърлената част от иска.

ОСЪЖДА Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК, да заплати в полза на държавата, по бюджета на съдебната власт сумата от 2 880 лв. за държавна такса, както и сумата от 217, 56 лв. за възнаграждение на вещо лице по СМЕ, платена от бюджета на съда, съразмерно с уважения размер на иска.“

В отхвърлителната му част, за неприсъдено обезщетение в размер на сумата 48 000 лева, това решение се обжалва от ищеца Т. ЯШ. Т., действащ като баща и законен представител на детето Й. Т. ЯШ., с подробно развити съображения за неговата неправилност.

В осъдителната му част, относно присъденото обезщетение в размер на сумата 72 000 лева, решението се обжалва от ответника Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, също с подробно развити съображения за неговата неправилност.

Всяка от страните е на мнение, че жалбата на насрещната страна е неоснователна.

Апелативният съд прецени данните по делото и като съобрази становищата на страните, съобразно правомощията по чл. 269 ГПК прие:

Спорните понастоящем въпроси са:

- относно размера на дължимото от ответника обезщетение, в предявения пряк иск по чл. 432, ал. 1 КЗ и
- дали и доколко, 3-годишното дете Й.Я., като се е возело на рамката на блъснатия отзад велосипед на брат му, е допринесло за собствените си увреждания.

1. Относно степента на уврежданията, което детето е получило при удара, заключението по подробната, но извършена по писмени данни съдебно медицинска експертиза на д-р Т.С. (л. 166 и сл.) е категорично: това са тежки

увреждания, изразени в: гръдна травма – охлузвания и кръвонасядания по кожата на гръдния кош, счупване на III-то и IV-то ребра в дясна гръдна половина, контузия на десен бял дроб, набиране на кръв и въздух в дясна гръдна половина. Наложило се е оперативно отваряне на дясната гръдна половина и активна вакуум аспирация. Едновременно с тези тежки увреждания детето е претърпяло и черепномозъчна травма, изразяваща се в разкъсноконтузни рани в лицевата и челната област, депресионно счупване на челната кост в дясно, набиране на въздух в черепната кухина, сътресение на мозъка, съпроводено с пълна загуба на съзнание.

Според вещото лице д-р С., срокът за възстановяване от черепномозъчната и гръдната травми е бил в рамките на около два месеца, а до пълното възстановяване на движенията на дясната ръка е бил необходим срок от около 2 – 3 месеца. Медицински документи, които да сочат за настъпили усложнения и остатъчни явления вследствие травматичните увреждания от удара при катастрофата, обаче е нямало, вж. и подробните обяснения на вещото лице, дадени в съдебното заседание от 19.10.2020 г. (л. 184 и сл.).

Разпитаният в съдебното заседание от 05.10.2020 г. (л. 156 и сл.) свидетел С. Я. (брат на пострадалото дете) е установил, че около три месеца и половина след изписването от болницата, малкият Й. бил на легло, бил „неадекватен, вика, крещи, през нощта се събужда, вика, страх го е“. След като започнал да става от леглото, се плашел, като чуе звук от кола, бил неадекватен, „свят му се виеше още година, след това спря с оплакванията“. Брат му тръгнал на училище, но „една седмица ходи и след това отказаха, защото той викал, крещял, насирал се и се напикавал в стаята“ Според свидетеля, преди това брат му бил „нормално дете, а сега е половин човек“. Свидетелката Б.М. е потвърдила тези факти, като е добавила, че „сега детето не е същото, пак го боли, вика като стои, повръща, от училище го върнаха, защото има проблеми в главата, изпускал се“. Сега Й. „не е на училище заради това, че го боли главата, не приказва, само стои“.

Апелативният съд дава вяра на тези близки до ищеца свидетели и не трябва да се мисли, че евентуалната заинтересованост на свидетел по смисъла на чл. 172 ГПК е – сама по себе си – необорим признак за недостоверност на

неговите показания, подобен подход към преценката на събраните в процеса доказателства поставя по-скоро емоционални, но рационално неоправдани пречки към разкриването на истината (чл. 10 ГПК) и затова би бил не само необосновано предубеден, но и процесуално недопустим.

А подробното заключение по назначената психологична експертиза на вещото лице Г.Л. (л. 77 сл.) е категорично: „дори само постравматичното стресово разстройство може да доведе и е довело до сериозни психически и поведенчески промени“ на малкото дете, като невротичността и поведенческите отклонения при Й. „са пряко свързани с травмата от катастрофата“, вж. и подробните разяснения на вещото лице, дадени в съдебното заседание от 13.10.2021 г. (л. 98 и сл.).

При тези доказателства преценката на Апелативния съд е, че като предвидена и допустима от закона компенсация на подлежащите на репарирание и доказани от ищеца негови неимуществени вреди, причинени от настъпилите вследствие на катастрофата от 08.09.2018 г. увреждания, паричното обезщетение за тези вреди трябва да е в размер на сумата 90 000 лева, каквато е била и преценката на Хасковския окръжен съд.

2. Относно възражението на „ЗАД Д.Б.Ж. и З“ по чл. 51, ал. 2 ЗЗД.

Възражението е било неоснователно.

Данните по делото, които са потвърдени и от приетото заключение по автотехническата експертиза на вещото лице инж. Х.Х., са следните: пострадалото три годишно дете се е возело на рамката на велосипед, пред водача на велосипеда, а застрахованият при ответника водач на идващата отзад лека кола, която се е движила със скорост 44.96 км/ч., е блъснал движещият се с 12 км/ч. велосипед „в задната капла“, сблъсъка е бил „заднен ексцентричен“, с предната дясна част на лекия автомобил. Вследствие на внезапния удар и получения от него импулс (кинетична енергия) возещият се на рамката Й. „се е отделил от велосипеда и е изхвъркнал на 3.00 – 4.00 метра върху предния капак и предното панорамно стъкло“ на паркирания вдясно пред велосипеда лек автомобил.

При тази безспорна фактическа обстановка окръжния съд е приел:

- първо, че „водачът на велосипеда е извършил нарушение на разпоредбите на чл. 81, т. 4 от ЗДвП и чл. 141, т. 4 от ППЗДвП, където е посочено, че на водачите на велосипед е забранено да превозват, теглят или тласкат предмети, които пречат на управлението на велосипеда или създават опасности или пречки за другите участници в движението“;

- второ, че „ЗДвП и ППЗДвП не допускат превозването на пътници на велосипед“ и

- трето, че „в настоящия случай пострадалият Й. Т. ЯШ. обективно е способствал за настъпване на противоправния резултат като е бил пътник на велосипед, без това да е било разрешено“.

И заключението на окръжният съд е, че щом основна вина за катастрофата е имал водачът на идващият зад велосипеда автомобил и тъй като „водач на велосипеда е бил не малолетното дете, а друг човек“, тогава „приносът на пострадалия в настъпване на произшествието и вредоносният резултат следва да бъде определен в размер на 1/5“.

Това заключение на съда е необосновано.

Предмет на преценката по чл. 51, ал. 2 ЗЗД е евентуалният фактически принос на пострадалия за настъпване на собствените му вреди, а не – противоправното виновно поведение на причинителя (или причинителите) на тези вреди. Поведението и съответно вината на велосипедиста, на чийто велосипед се е возело пострадалото дете, в случая може да има отношение към евентуално твърдение на основния пряк причинител (водачът на автомобила) за съпричиняване (от велосипедиста) на вредоносния резултат и за евентуалната солидарна отговорност на велосипедиста при обезщетяване на причинените на детето увреждания, но не и за „допринасяне на пострадалия“ по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД. Затова в настоящият случай е без никакво значение, дали управляващият велосипеда е нарушил или не е нарушил правилата за движение по пътищата, този въпрос би могъл да се разгледа само при иск на настоящия ответник, предявен на основанията по чл. 127, ал. 2 ЗЗД (пряк или при условията на чл. 219, ал. 3 ГПК), но не и като предмет на възражение по чл. 51, ал. 2 ЗЗД.

Обезщетението за вреди от непозволено увреждане може да се намали, ако и самият пострадад е допринесъл за тяхното настъпване, но в случая не става въпрос за вина, а само за причинна връзка между неговото поведение и настъпилия вредоносен резултат. Малолетният не може да причини деликт, дори и на самия себе си, той поначало е неделиктоспособен. Пострадалото дете не може да бъде обвинено, че не спазва правилата за движение по пътищата, затова, „когато малолетно дете или невменяемо лице допринесе за настъпването на резултата, съобразно с обстоятелствата на случая следва да се приложи разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, независимо от това, че такова лице не може да действа виновно“ – вж. т. 7 на Постановление № 17 от 18.11.1963 г. на Пленума на Върховния съд.

В случая, никаква пряка или косвена причинна връзка между поведението на три-годишния Й. и причинените му увреждания не е била установена: детето не е било с предпазна каска, която да е свалило от главата си, затова евентуалната липса на обезопасено детско столче и/или непоставянето на предпазващо детето средство (каска) отново биха били предмет на друг, непредявен по делото иск по чл. 127, ал. 2 ЗЗД.

Заклучението е, че посоченото по-горе в т. 1-ва обезщетение, в размер на сумата 90 000 лева, не е подлежало на намаляване на твърдяното от ответника основание по чл. 51, ал. 2 ЗЗД.

3. Относно лихвите за забавено плащане.

Предмет на делото е дължимостта на обезщетение по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите (Глава 47, чл. 477 и сл. КЗ), затова претенцията на ищеца за заплащане на лихви върху търсеното обезщетение е по чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ и лихвите за забавено плащане на обезщетението по тази конкретна застраховка се дължат от изтичане на сроковете, определени в разпоредбата чл. 497 КЗ. По отношение разпоредбите по Глава 41, нормата на чл. 497 КЗ е специална (чл. 505 КЗ), затова посоченият от ищеца срок по чл. 429, ал. 3, изр. 2-ро КЗ, е в случая неприложим.

Единственото възражение за непредставяне на доказателства по чл. 106, ал. 3 КЗ, което ответникът е направил в т. 11 от отговора на исковата молба

(л. 28 и сл.), е следното: че към претенцията по чл. 498, ал. 1, във вр. с 380 КЗ, не е била представена банкова сметка, открита на името на пострадалото дете и на основаниято по чл. 96, ал. 1 ЗЗД, застрахователят е освободен от отговорността за забава (чл. 380, ал. 3, във вр. с чл. 409 КЗ).

Условието по чл. 380, ал. 3 КЗ обаче, се отнася само за случай по чл. 409 КЗ – при претенция за плащане на застрахователно обезщетение по Глава 39 КЗ „Имуществено застраховане“ и няма общо с условията за спиране и изтичане на сроковете по чл. 497 КЗ, затова възражението за недължимост на лихвите за забава до датата на представяне на банкова сметка на името на детето, е неоснователно.

По делото няма спор, че искането на ищеца по чл. 498, ал. 1, във вр. с чл. 380 КЗ, е било отправено на датата 02.10.2018 г., с Писмо изх. № 3998 от 23.10.2018 г. (л. 36) застрахователят е изискал представянето на доказателства, които наистина са важни и напълно относими към размера на претендираното застрахователно обезщетение, но няма данни, тези доказателства да са били представени. Затова, при единственото направено от ответника възражение за непредставяне на банкова сметка, срокът за окончателно произнасяне по претенцията е бил тримесечният срок по чл. 497, ал. 1, т. 2, във вр. с чл. 496, ал. 1 КЗ. Съответно и лихвите за забава са станали дължими след изтичането на този срок. В случая това е датата 02.01.2019 г., но след като ответникът се е съгласил (вж. т. 11 от отговора на исковата молба), да плати лихвите върху обезщетението „алтернативно от 21.12.2018 г.“, от тази по-ранна дата следва да се присъди законната лихва върху дължимото обезщетение. А претенцията за присъждане на законна лихва върху присъденото обезщетение от 90 000 лева, за периода от 02.10.2018 г. (както е посочено във въззивната жалба) до 20.12.2018 г. – като неоснователна – подлежи на отхвърляне.

Заклучението е, че обжалваното решение е незаконосъобразен отговор на поставения по делото спор и на осн. чл. 271, ал. 1 ГПК, ще следва да се отмени, а предявените искове съответно следва да бъдат уважени, съобразно по-горе написаното.

Разноските.

1. Пред всяка от двете съдебни инстанции ищецът е защитавал материален интерес в размер на сумата 120 000 лева, като адвокатското възнаграждение по чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за всяка съдебна инстанция е било в размер на сумата 4 717 лева с включен ДДС. Общо 9 432 лева с включен ДДС.

Защитил е материален интерес в размер на сумата 90 000 лева.

На осн. чл. 78, ал. 1 и чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА и съразмерно на уважения материален интерес, ответникът „ЗАД Д.Б.Ж. и З“ дължи на адвокат П.К., като процесуален представител на ищеца, адвокатско възнаграждение за двете съдебни инстанции в размер на сумата 7 074 лева с включен ДДС.

2. Пред двете съдебни инстанции ответникът „ЗАД Д.Б.Ж. и З“ е защитавал материален интерес в размер на сумата 120 000 лева, направил е разноси в общ размер на сумата 3 141 лева, като е защитил този интерес до размер на сумата 90 000 лева.

На осн. чл. 273, във вр. с чл. 78, ал. 3 ГПК, ищецът Т.Т. следва да бъде осъден, да заплати на ответника „ЗАД Д.Б.Ж. и З“ разноси за двете съдебни инстанции в размер на сумата 2 355.75 лева.

3. Производството пред двете съдебни инстанции се е провело при условията на чл. 83, ал. 2 ГПК. При настоящото присъждане на обезщетение от 90 000 лева, дължимата от ищеца държавна такса за производството, проведено пред окръжния съд, е била в размер на сумата 3 600 лева, а в настоящото въззивно производство – 360 лева. (2% върху горницата над 72 000 лева). Затова ответникът „ЗАД Д.Б.Ж. и З“ ще следва, на осн.чл. 78, ал. 6 ГПК и съобразно защитения от ищите интерес пред всяка от двете инстанции, да бъде осъден, да заплати дължимите от тях:

- държавна такса за първата съдебна инстанция, в размер на сумата 3 600 лева и

- държавна такса за въззивната инстанция, в размер на сумата 360 лева, както и

- съответната част от платените от бюджета на съда разноси, в общ размер на сумата 450 лева

Или общо държавна такса в размер на сумата 3 960 лева и разноси в размер на сумата 450 лева.

В този смисъл ще се постанови и решението.

Ето защо Пловдивският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 260055 от 18.02.2021 г., постановено от Старозагорския окръжен съд по т. д. № 1278/2020 г.

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК, да заплати на Т. ЯШ. Т., ЕГН *****, действащ като баща и законен представител на Й. Т. ЯШ., ЕГН *****, сумата 90 000 (деветдесет хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпените от Й. Т. ЯШ., ЕГН *****, увреждания и свързаните с тях болки и страдания, причинени му на 08.09.2018 г. при пътно транспортно произшествие в гр. К., по ул. „С.“ № 8 от Н.Г.М., ЕГН *****, като водач на лек автомобил „Н.А.“ с рег. №, застрахован при Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК, със застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ по Полица №,

ведно със законната лихва върху посочената по-горе сума от 90 000 лева, считано от 21.12.2018 г. до окончателното и изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявления от Т. ЯШ. Т., ЕГН *****, действащ като баща и законен представител на Й. Т. ЯШ., ЕГН *****, иск против Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК, за заплащане на сумата 30 000 (тридесет хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпените от Й. Т. ЯШ., ЕГН *****, увреждания и свързаните с тях болки и страдания, причинени му на 08.09.2018 г. при пътно транспортно произшествие в гр. К., по ул. „С.“ № 8 от Н.Г.М., ЕГН *****, като водач на лек автомобил „Н.А.“ с рег. №, застрахован при

„Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК, със застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ по Полица №г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 02.10.2018 г. до окончателното и изплащане,

както и искането за присъждане на законна лихва върху сумата 90 000 лева за периода от 02.10.2018 г. до 20.12.2018 г.

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК, да заплати на адвокат П. Д. К. от Софийска адвокатска колегия, личен номер, като процесуален представител на Т.Я. Т., ЕГН *****, действащ като баща и законен представител на Й. Т. ЯШ., ЕГН *****, адвокатско възнаграждение за двете съдебни инстанции, в размер на сумата 7 074 (седем хиляди и седемдесет и четири) лева с включен ДДС.

ОСЪЖДА Т. ЯШ. Т. с ЕГН *****, действащ като баща и законен представител на Й. Т. ЯШ. ЕГН *****, да заплати на Застрахователно акционерно дружество „Д.Б.Ж. и З“ АД, ЕИК, сумата 2 355.75 лева (две хиляди триста петдесет и пет лева и 75 ст.) разноски по делото.

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество Д.Б.Ж. и З“, ЕИК, да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на Апелативен съд – гр. Пловдив, бул. „6-ти септември“ № 167, ЕИК (БУЛСТАТ):

- държавна такса в размер на сумата 3 960 (три хиляди деветстотин и шестдесет) лева, както и
- разноски в размер на сумата 450 (четиристотин и петдесет) лева.

Решението може да се обжалва пред Върховния касационен съд, в едномесечен срок от връчването му.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____